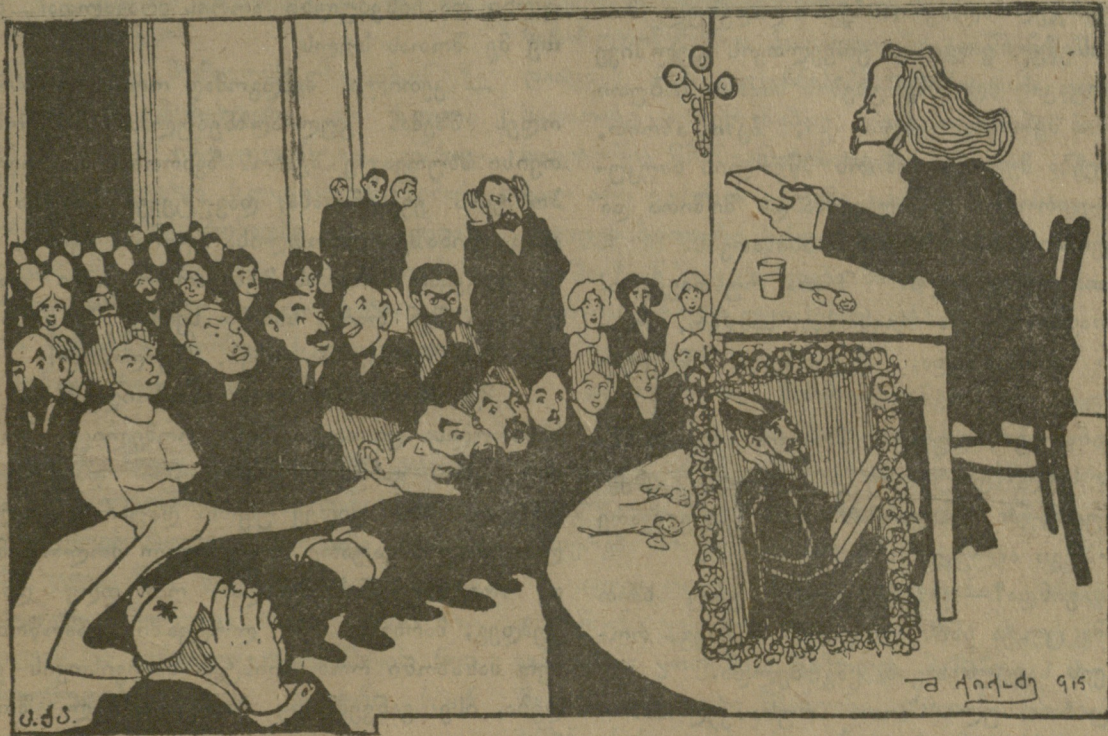

მშვენიერი პატრონები

იუმორისტ.
ჟურნალი

№ 22

ბალმონტის ლექციაზე.

შოთა რუსთაველის საღამო

ვიცი მკითხველი სასაცილოდ ამიღებს და კრუმორწმუნე გიყვაც მიწოდებს, მაგრამ მე მაინც ერთს ვსთხოვ მას: ბოლომდე წაიკითხო ეს წერილი და მხოლოდ მაშინ დასცინოს და უკიფინოს ჩემ კრუმორწმუნეობას.

ღიაღ, მე მრწამს სპირიტუზმი! ამას აღვიარებ საჯაროთ, მოურიდებლათ და უთაკილოთ... მე მრწამს სპირიტუზმი, რადგან ჩემს უფერულსა და მოსაწყენ ცხოვრებაში მხოლოდ სპირიტუზმს შეაქვს ხალისი და ჟრჟოლით სავსე გატაცება. საუკეთესო

წუთები ჩემი ცხოვრებისა ის წუთებია, როცა მე, იღუმალ სიბნელით გარემოცული და წვრილალ ზრუნვას განშორებული, მიცვალეულთა სულთ ვებაასები უცნაურისა და საკვირველი ენით. არა თუ მეგობარი, ამხანაგიც არა მყავს მე ცოცხალთა შორის და ჩემი გულის მესაიდუმლენი, რომელთაც ვენდობი და მენდობიან, მხოლოდ იქ, საიქიოს მე-გულვებიან. განა არ შემიძლია, მკითხველს მოუთხრო და დაწვრილებით გადმოვცე მრავალი მიცვალეულის სულთან ჩემი პაემანების ამბავი და სი-

ბრძნით აღსაგეს ჩვენი მაშინდელი ბაასი, მაგრამ ამ ეამათ მინდა, მხოლოდ უკანასკნელი სპირიტუული ცდა და მისი შედეგები გაუზიარო საზოგადოებას.

ეს უკანასკნელი სპირიტუული სენსი ამ ერთი კვირის წინათ გაემართე, სწორეთ მას შემდეგ, გაზეთებში რომ წავიკითხე, თბილისში რუსების ცნობილი პოეტი კ. ბალმონტი ჩამოვიდა და სამ დღე-ნობისთვის ამის გამო შოთა რუსთაველის საღამო გამართებო. მართალი უნდა მოგახსენოთ, შოთა რუსთაველის საიქიოდან გამოწვევას გულის ფანჯალითა და განსაკუთრებულის მღელვარებით მოველოდი; ბევრჯელ აღმძვრია ჩვენ დიდებულ შოთასთან ბაასის წყურვილი და ყოველთვის გულშივე ჩამიკლავს, რადგან მისი შეწუხების საკმაო საბუთი არასოდეს არა მქონია. ეხლა კი, ჩემი აზრით, სრული უფლება მქონდა გენიოს მწერლის საუკუნოებრივი მყუდროების დარღვევისა და შიშითა და კრძალვით ვემზადებოდი მასთან ბაასისათვის.

— შოთა რუსთაველო! შოთა რუსთაველო! შოთა რუსთაველო! — წარმოვსთქვი სამჯერ, როგორც წესი მოითხოვდა, წყვედიანთ მოკულ ოთახში.

ჰაერში ნაჩვევი იღუმალი შრიალი და ფაჩიფუჩი გაისმა. სული გავტრუნე და ლოდინათ ვიქეცი. ჰაერის უცნაურ ხმაურობას ჩემი მღელვარე გულის ბაგა-ბუგი აძლევდა ხმას.

— რა გინდა? — დაგუბებულის, ყრუ ხმით მკითხა სულმა ცოტა ხნის ლოდინის შემდეგ, რომელიც ჩემთვის საუკუნესავით გაგრძელდა.

— შენა ხარ სული შოთა რუსთაველისა? — აკანკალებული ხმით შევეკითხე მე.

— მე ვარ!

— მუხლს ვიდრეკ შენს წინაშე, ჰოი, დიდებულო ქართველო, შენებო და ვარაყო ჩვენი წარსულისა, აწმყო-სა და მომავალისა — წავილულ-ლულე მე და პირქვე დავემხე.

— აღსდევ! რა განდა? — მითხრა სულმა.

— ზეგ, სამ ღვინობისთვის, არტისტიულ საზოგადოების თეატრის საკონცერტო ზალაში... დავიწყე მე, მაგრამ შოთას სულმა გამაწყვეტინა.

— არა მესმის რა, — წარმოსთქვა მან და მეც მიკვდი, რომ შოთასთვის გაუგებარი ენით ვლაპარაკობდი.

— შემდგომად ორისა დღისა განზრახულ არს სერობა სახელისა შენისათვის, — ვითომ მისთვის

გასაგები ენით დაეუწყე მე, — მწერალი ვინმე, რუსი ტომითა, რომელმან თარგმან ჰყო „ვეფხისტყაოსანი“ შენი, წაუკითხავს ერსა ქართველსა თარგმანსა მას.

— მესმის. მერე?

— და შემოკრებებიან მუნ მარინი ქვეყანისა ქართველთა თავანისცემად სახელისა შენისა.

— საამოა ფრიად. მერე?

— ვითარ გაკადნიერდე ესრედ, ხოლო, უკეთუ შესაძლებელ არს შენდა, შეისხ ხორცი და მოვედ ეამსა მას მწუხრისასა თანადასწრებად სერობისა მის და იხილე შვილი ერისა შენისანი, რჩეული და ჩინებულნი შორის მრავალთა! — შევევედრე მე შოთას სულს.

— კეთილი! შემდგომად ორისა დღისა, ეამსა, ოდეს მზემან გულ-აღზნებულმან ოქროს ტანი თვისი მხურვალე შეახოს ზვირთთა მაგრილებელთა პონტისა ვექსინისასა, დავტყევე წიალსა მას, სადაცა წინაშე დედოფლისა გულისა ჩემისა, თამარისა, ვდგევარ მარადის მუხლმოდრეკილი და მოგველინები შენ ხორც სხმულ სვლად შენთანა სერობასა მას, რომელსა იტყვი. მშვიდობით!

მკითხველი აღვილათ წარმოიდგენს იმ უაღრეს სიხარულსა და აღტაცებას, რომელიც შოთას ამ სიტყვებმა განმაცდევინა. ორი დაუსრულებელი დღე და ორი, კიდევ უფრო დაუსრულებელი უძილო ღამე გავატარე მოუთმენელ მოლოდინში და ამ ორი საუკუნის შესადარ ორ დღე და ღამის შემდეგ, მარხვასა და ლოცვაში გამოწრთობილი ბერ მანაზონი რომ ქრისტეს ხილვისთვის განემზადება, ისე განვემზადე ხორცშესხმულ შოთას სანახავად.

თავუნა.

(შემდეგა იქნება)

რა გზას დავადგეთ?

1 ოქტომბერი.

ვინც გაზ. „საქართველოს“ კითხულობს, ვინც იცის ჩვენი ძველი ისტორია, ვისაც უყვარს ქართველი ერი, ვის სურვილსაც შეადგენს ჩვენი სამშობლოს წარმატება, სულ ყველა უნდა დააფიქროს ჩვენი ქვეყნის ბედმა და სულ ყველას დაუყენოს წინ ჯერაც გაურკვეველი საკითხი: — რა გზას დავადგეთ?

ჩვენი სამშობლოს მომავლის ჰორიზონტზე რიგ ლაშქარი მოსჩანს: მონასტერი და სკოლა. დღევანდლამდე ქართველ ინტელიგენტთა უმრავლესობა თავის ეტლს უფრო სკოლისაკენ მიმართავდა და ამით გზა მონასტრისადმი ნარეკლამა იქცოდა, დაყრუვდა და გავერანდა. არ ვიცი რით ელმძღვანელობდა ქართველი საზოგადოება, მაგრამ დღეს ჩვენს ქვეყანაში ასობით სკოლა დაითვლებოდა, ხოლო მონასტერთა რიცხვი თითქმის კლებულობს.

მას შემდეგ, რაც ჩვენს ქვეყანას გაზ. „საქართველო“ მოეველინა, მდგომარეობა ძირიანათ შეიცვალა. ქართული ეკლესიისა და მასთანამდებარე მონასტრების საკითხი კვლავ წინ წარმოსდგა; გაზეთის მსგავსი ერთგულად შეუდგენ ნარეკლით მოქმედი გწის კაფეას და პირველი ოქტომბრის ნომერში, უკვე მოუწოდებენ ხალხს „თაყვანი სცენ მონასტრებს“.

ღიან, „საქართველოს“ პირველი ოქტომბრის ნომერში (106) მოთავსებულია ფრიად საყურადღებო წერილი ბ-ნი ქართველისა. ვინც ამ წერილს უკვლავს დასმით წაიკითხავს, იგი უეჭველათ დაუსვამს თავის თავს საკითხს: რა გვკირია? რა გზას დავადგეთ? წმინდანები, თუ მეცნიერები?

საქმე აი რა ყოფილა:

„ბ-ნმა ელიოზმა იერუსალიმიდან მცხეთას ჩაიბრუნა იესოს პერანგი... გზად მას შეეგება დიდი სიღონა, გამოართვა პერანგი და გულში ჩაიკრუნა. სიღონამ მყისვე სული განუტევა, ხოლო მას საფლავზე ამოვიდა კიპაროზის ხე (Cupressus pyramidalis) როდესაც წმინდა ნინომ მონათლა ქართველები, სიღონას საფლავზე მირიანმა ააგო მცხეთის ტაძარი. კვიპაროზი მოსკრეს და ეკლესიის დედა-ბოძათ მოიხმარეს. მაგრამ დახეთ უბე-

დურებას. ოსტატებმა თურმე ვერას გზით ვერ ააყენეს მოკვეთილი ხე. ბევრი შრომა დახარჯეს, მაგრამ ამაოდ. ბოლოს, წმინდა ნინოს ვედრებით უზარ-მაზარი ბოძი თითონ აბრძანდა და დაღვა თავის ალაგას“ („საქართველო“ № 106).

აქ უნებლიეთ იბადება კითხვა; რა გზას დავადგეთ? მართლა საქიროა ჩვენ ტენიკურ-სამეურნეო და სხვა გვარი ცოდნით დავტვირთოთ ჩვენი შთამომავლობა, თუ უმჯობესი იქნება შეილები პირდაპირ წმინდანებთან დაღვარდოთ. გაზ. „საქართველოს“ ხელმძღვანელთ და მათთან ერთად მეც საქიროთ მიმანი ქართველობა განწმინდების გზას დავადგეს. ამას გვიკარნახებს უპირველეს ყოვლისა სიღარიბე. მოგვხსენებათ, რომ სიღარიბე პირველი საფეხურია წმინდანობისათვის, ვინაიდან „შესაძლებელ არს გაძვრეს აქლემი ყუნწსა ნემსისასა, ვიდრე შევიდეს მდიდარი სასუფეველსა შინა“. ამ შემთხვევაში ჩვენ დავკვირდება მხოლოდ დილა საღამომით ვიკითხოთ ლოცვები და ოთხშაბათ პარასკევი ვიმარხულოთ.

სამაგიეროთ, წარმოიდგინეთ ის ბედნიერი დღე, როცა ყოველი ქართველი განურჩევლად სქესისა და მიმართულებისა წმინდანი იქნება. როგორ ადვილი და თითქმის უზრუნველი იქნება ჩვენი ცხოვრება ამ ქვეყნად და იმ სოფლად.

დღეს როცა ჩვენი მსახიობნი კარ და კარ დაძრწიან, ყველგან დევნილნი და უკუქცეულნი, განა ასეთ ყოფაში იქნებოდნენ მაშინაც, თუ იმათ შორის სამი-ოთხი წმინდანი ერიოს? ღიახაც არა! მაშინ ისინი დასხდებოდნენ საღმრთო მოხერხებულ ადგილას ლოცვად

და განა მარტო მსახიობნი?! მაშინ ძალი არ დაჰყვდა ჩვენ დამშეულ ხალხს, ჩვენს უნიკო მწერლებს, ჩვენს გაკოტრებულ თავად-აზნაურობას, ჩარჩად ქმნილ ვაჭრებს და თვით „საქართველოს“ რედაქციაც არ ჩავარდებოდა ისეთ უხერხულ მდგომარეობაში, რაღაც ხუთასიოდ თუმნი-სათვის.

ერთი სიტყვით საკითხი აშკარათა სდგას, მაგრამ ჩვენი უბედურებაც ის არის, რომ ხშირად აშკარასაც ვერა ვხედავთ. ჩემს ერთად ერთ იმედს ამ მხრივ გაზ. „საქართველოს“ კრებული წარმოადგენს. იმათ უკვე საბოლოოთ იბრუნეს პირი განწმინდანებასა და მონასტრისაკენ და იმავე მოწინავე წერილში აცხადებენ:

„ამისათვის ყოველი შეგნებული ქართველი, ვეგლას ის, ვისთვისაც ქართველის სახელწოდებას რაიმე მნიშვნელობა და ფასი ჰქვს, ვალდებულია მივიდეს დღეს მცხეთაში და თაყვანი სცეს თვისი კულტურის აკვანსა და ემბაზს“.

სამწუხარო აქ მხოლოდ ის არის, რომ ვაზ. „საქართველომ“ ცოტათი დაიგვიანა და მხოლოდ დღეს-სწავლის დღეს (1 ოქტ.) გამოაცხადა ეს საყურადღებო მოწოდება, თითქო ყველა ქართველი თფილისის სადგურზე ცხოვრობდეს.

სამაგიეროთ, როცა „საქართველოელნი“ წმინდანები გახდებიან, მაშინ ასეთი შეცდომაც არ მოუვათ

და ქართველი ერი პანტასავით ჩამოცვევა მცხეთის სობოროს გალავანში მცხეთელი ვაჭრების საკეთილდღეოთ.

ასე კარგია ქართველებო განწმინდანება!
ემაკი

სამწუხარო ამბავი

სოფელი სოკოთუბანი. (დებეშა) გუშინ წინ საღამოს მოულოდნელათ ავით გახდა ჩვენი დაუღალავი მოღვაწე სოლომონ ზურაბის-ძე ზურგიელი-ძე. („კვირტი“). პირველი დახპარება აღმოუჩინა ფერშალმა ლუკა ნუგეშაძემ. უკვე მიღებულია ზომა ქუთაისიდან ქართველი ექიმების ჩამოსაყვანათ. ვფიქრობთ საშიში არაფერია.

მასწავლებელი დ. ლელვაძე.

რედაქციისაგან. ვინც ჩვენს მწერლობას იცნობს, მისთვის არც ძვირფასი სოლომონის („კვირტი“) სახელი იქნება უცხო. იგი ერთი დაუღალავ მუშაკათვანია ჩვენი ისედაც ღარიბი მწერლობისა და მით უმეტეს დამაფიქრებელია ზემოაღნიშნული სამწუხარო დებეშა სოკოთუბნელი მასწავლებლის ბ-ნი ლელვაძისა.

ბედი რომ არ სწყალობს ჩვენს ქვეყანას, ეს ყველასათვის ცხადია, მაგრამ შეუბრალებელი სიკვდილის სითაფხედე თუ ამ ზომამდე მიღწევდა და ის დაუნდობელი თავის სისხლიან ცელს ჩვენი საყვარელი მგოსნის წინააღმდეგაც აღმართავდა ეს კი არ გვეგონა.

ქართველო ექიმებო! თქვენი ვალია უსირცხვილოთ აღმართული ბასრი მახვილი ხელიდან გააგდებინათ სულთამხუთავს და სამშობლოს შეუნახოთ ჯერ კიდევ ძალღონით სავსე ბ-ნი კვირტის ძვირფასი სიცოცხლე.

გურული ენაკვიმატები.

IV

კოსტანტინე შალიკაშვილი.

კოსტანტინე შალიკაშვილი, ანუ როგორც უფრო ხშირად ეძახოდნენ, კოსანდილე, მუდამ ხუმარა, ჭირსა და ლხინში, მუდამ მოსწრებული სიტყვა პასუხის კაცი იყო. უსწავლელი, მაგრამ შინაურული წერა-კითხვის მკოდნე კოსანდილე დიდი კრიტიკის კაცი იყო, ზოგიერთ კითხვაში პირდაპირ ატეისტობას იჩენდა. ის აკეთის საზოგადოების (ქანჭათელი) მაძიებელი აზნაური იყო. მოგვხსენებათ მაძიებელი აზნაურები თვით აზნაურებზე უფრო ირცხვოდნენ მუშაობას, რა არის გლახობა არ წამოგვიძახონო. კოსანდილეც ვერ დაიტრაბახებდა ბეჯითობას. თავს წასვლა-მოსვლით, მოციქულობით და შუამავლობით ირჩენდა.

კოსანდილე ომში.

ახალგაზდობისას კოსანდილე დიდი მარდი და ნამდვილი მკვირცხლი გურული იყო, ტრაბახობა ისე უყვარდა როგორც სენკევიჩისგმირს ზაგლობას მაგრამ უზრუნველი ცხოვრებაც ისევე ჰქონდა გამტბარი, როგორც ზაგლობას, ისეთივე ფრთხალიც იყო, მაგრამ რაღაც ბედი წყალობდა და ყოველთვის შემთხვევით იმარჯვებდა.

დღევანდელ ომს თუ არ ვიანგარიშებთ, უკანასკნელ რუსეთ-ოსმალეთის ომის დროს (1877—78 წელს) კოსანდილე მგოსან მამია გურიელის დრუჟინაში მსახურებდა. დრუჟინისტების უმეტესობა მამიას, გურულები ყავდა და მათი მამაცობით თავი მოჰქონდა. კოსანდილე, როგორც ხუმარა კაცი, ცხადია, ფეოდალი თავადის პირადი ნაცნობი და საყვარელი იყო. კოსანდილეც მუდამ დიდ კაცებში ფართი-ფურთობდა, მათთან ყოფნით სახელს იკეთებდა. ს. მუხაესტატეს (ქობულეთში) გახურებულ სროლაა, ზარბაზნებს გრიალი გააქვს, მამიას დრუჟინა მტერზე იერიშით მიდის. მამიამ შენიშნა რომ კოსანდილე ჩხუბს გაურბის და იმალება. მამიამ ეს სირცხვილათ ჩასთვალა და კოსანდილეს მიამახა:

— რავა გეკადრება ბატონო კოსანდილე, ნუ მოჯაყავ მთელ გურიას, გურულს როგორ ეკადრება მტერს ზურგი უჩვენოს!!!

— რას ხუმრობ ბატონიშვილო, ხომ გეყურება

ზარბაზნებს რომ ფითქინ-ფითქინი გააქვს, ზარბაზნის ყუმბარა წიფელას ტკლეს და მაგას რაფერ გუუჩერდე რომ მომხვდეს ყუმბარა თავში, ხომ მომშალა კაცობაში. მაგის მოხვედრებას ათას წილად სიკვდილი მიჩვენია ლოგინზე. მიუგო კოსანდილემ და თავს უშველა. ჩხუბის დაწყებისას კოსინდილე ყოველთვის ბაქი-ბუქობდა, მაგრამ როცა ოპი გაჩაღდებოდა, კოსანდილე ბრძოლის ველს კურდღლულს უქდა, „ქაშევარებთან“¹⁾ შედვრებოდა და საჭმლის მკეთებელ რუსებს რაც რუსული იცოდა ყველას მიახარჯავდა:

— ბორში, ლოკი მორჩი რუსო, დევიწვი ხელი, დეიქა შენი კერიე!
 გაიგო მამიამ კოსანდილეს ონავრობა და უსაყვედურა:

¹⁾ საჭმელის მკეთებელი.

— რავე გეკადრება ბატონო კოსანდილე, მასე თავის დამცირება, მევიჯაყეთ ბატონო კაცი, მოგვექრა თავი რუსებთან, რას იტყვიან ბატონო, ხელით ქამ ბორშის, ხელს იწვავ „კასრულში“.

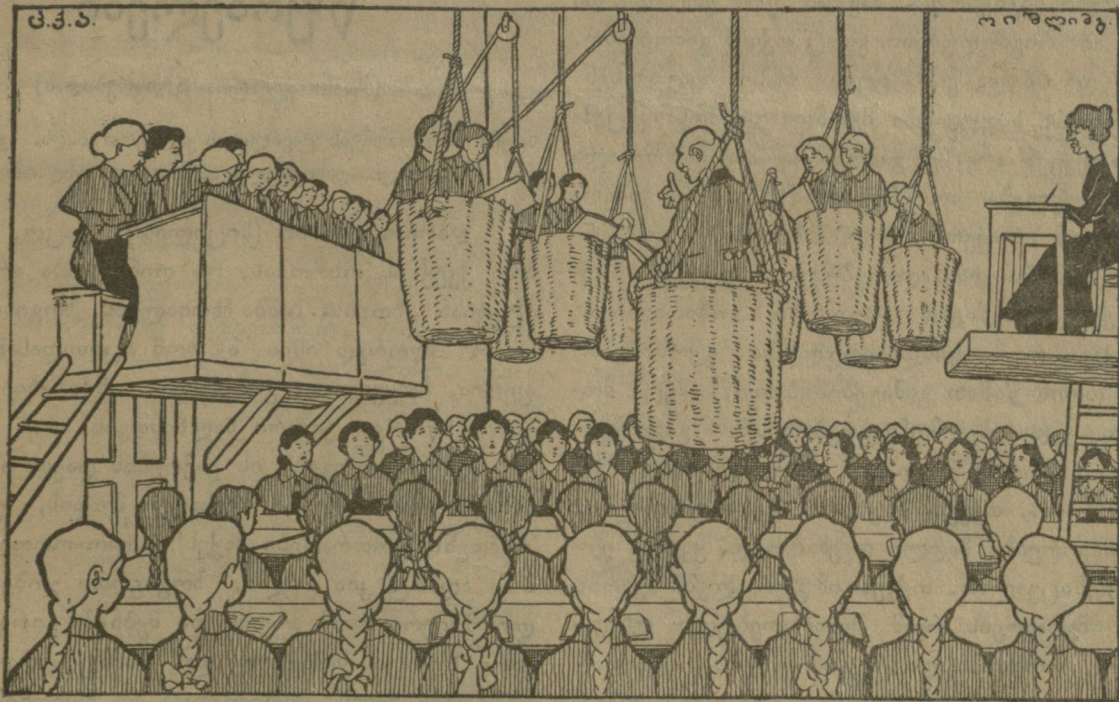
— რას ჩივი ბატონიშვილო, რაცხას ბატონო შენიანს ნუ აწყენებ და შენს კბილს ნუ დაათვლევინებ, თვარა პეტერბუხელმა რუსმა, კუზმანამ, დემიონამ, ბორისამ რაც გინდა ილაპარაკოს მაგით მე რა მომაკლდება, ნუ გეშინია ჩემი გლახა ამბავი იმფერს არ კაცს უთხრას, რომლითანაც მე ქფილის სასესხებლად ვიარები, ერიდე მეზობელს და მაგინს კისერიც უტეხია ძირში!

ამ ომიტგან კოსანდილე „გმირობისათვი“ს წმ. გიორგის ჯვრით დაჯილდოვებული დაბრუნდა.

(შემდეგი აქნება კიდევ კოსანდილე).

პერპენტუმობილე.

თფილისის საშუალო სასწავლებლებში.

ახალი გეგმა, თუ როგორ უნდა მოთავსდეს ვიწრო სასკოლო ოთახებში ნორმალურზე ათჯერ მეტი მოსწავლე. გეგმა წარედგინება „ეშმაკის მათრახის“ რედაქციის მიერ კავკასიის ოლქის მზრუნველს.

ღია წერილი ბატონ ჯიბგირებს.

ბატონო ჯიბგირებო!

14 იმ თვეს ღლით სამშაბათს, საღამოს რვა საათზე (ჩვენებულათ) თფილისის ვაგზალში, შუა კარებში, თქვენ ერთი მარცხი მოგივიდათ: მოულოდნელად ჯიბე გამიჩხრიკეთ და რაც მასში აღმოჩნდა მიითვისეთ. ღმერთმა სჯუთრათ შეგარგათ და იმისაგან წილი არ მოეთხოვოს „უღლიან“ ობერ ჯიბგირებს. მაგრამ, ბატონებო, ასეთი წინდაუხედაობით მეც სირცხვილი მაქამეთ, გამომარცხვინეთ თქვენ თვალში, კაცური ღირსება დამიკარგეთ და არც თქვენ გინახავთ ხეირი. მე მქონდა ჯიბეში რუსის ფული სულ თოთხმეტი კაპეიკი (ერთი ორ შაურიანი, ერთი სამ კაპეიკიანი და ერთიც კაპიკიანი) და ერთიც ოსმალური ორ აბაზიანი. ეს ორ აბაზიანი, დამერწმუნეთ, რამდენი ხანია გადაყლინწული მექნებოდა, მაგრამ ვერ ვაჩენდი და თუ თავი არ მოგძულეხათ ვერც თქვენ გამოაჩენთ, სხვანაირი დროა და ვინ იცის რას შეგწამებენ. გარდა ფულისა საფულეში მქონდა ექიმის რეცეპტი, ვიცი თქვენ არც ეს გამოვადგეძათ, (იმ წამალს თითის დაგრძელება არ შეუძლია)! მაშ რა დაგრჩათ ნადავლი? არაფერი! სულ 14 კაპეიკი და ერთი ძველი სამ შაურად ღირებულნი საფულე. მართალია თქვენ თავნიდან არაფერი გიზარალიათ, მაგრამ თქვენ რომ წინდახედულობა გქონდათ, რევიზიის დღის წინათ გამაგებინებდით, მეც მოვემზადებოდი და ასე მომდურებულს არ გაგიშვებდით. არ იფიქროთ, მე თქვენ საქციელს ვაძაგებდე, არა, ბატონებო, თქვენ ზნეობით და პატიოსნებით ყველა ჯიბგირებზე მაღლა დგებართ და ყველა ჯიბგირები გენაცვალათ. თქვენ იმ გურულებს ბევრით ჯობხართ მგზავრებს რომ შეიარაღებული უხვდებიან გზაში, თოფებსა და რევოლვერებს ისვრიან, აღამიანსაც ცარცვენ და გულსაც უხეთქენ. თქვენ იმ მასწავლებლებსაც კი ჯობხართ, რომლებიც „ყველა კლასისთვის“ მოწაფეებს ამზადებენ, მშობლებს ფულებს ცინკლიან და მათ მომზადილ მოწაფეს არსად არ იღებენ. თქვენ იმ ვაჭრებზე პატიოსნებიც კი ხართ, რომლებიც მუშტარს ფულს ათმევენ და სამაგიეროთ დამპალსა და უვარვის

საქონელს აძლევენ. მე რომ მკითხო, თქვენ პატიოსნებით იმ მღვდელსაც კი მიჩვენებხართ, რომელიც კალოზე პურს ირწყავს ან დრამა ფულს ეგზეკუციით ბოჭავს. ამაზე მეტსაც ვიტყვი, ჯეელებო, თქვენ პატიოსნებით იმასაც კი მიჩვენებხართ, თქვენთან რომ ბლოკი აქვს შეკრული და ზოგჯერ კინწის კვრით აბანოში რომ წაიკვანს ხოლმე. მე ვიცი რომ იმათაც უყვართ ჯიბის „ობისკი“, მე ვიცი, რომ იმათაც ჯიბით ჩუმით შეუტანია სამიკიტნო ღუქანში არაყი და შემდეგ ერთი პაწია ბოთლი არაყი ორას სამას მანეთად გაუყიდა.

ღიახ, ახალგაზრდებო ამ, ქვეყნად ბევრ გვარი ჯიბგირებია, ზოგი პატენტისანი, ზოგი დიპლომისანი, ზოგს კი არც ერთი არ სჭირია, უდიპლომოთ და უპატენტოთ ჯიბგირობს – ასეთი ხართ თქვენ, მაგრამ მე მაინც გემდურით, რადგან სირცხვილი მაქამეთ. გთხოვთ სხვას ნუ ეტყვით მაინც ჩემს ამბავს და ბანკებში კრედიტს ნუ მომისპობთ.

თქვენი პატივისმცემელი

იტნა.

წურბელები

(სცენა ვაჭართა ცხოვრებიდან)

სცენა წარმოადგენს თფილისის ერთ-ერთ ბაღს. სკამზე სხედან ოთხი ღიბ-დასიებული ვაჭარი და მასლაათობენ.

დარჩო უახაბი (სიცილით). კაცო, აკვირდებით ქვეყნის ოხრობას, რა ოინბაზობა არის?! რომ იტყვიან „ზოგისა ბამბა ჩხრიალებს, ზოგისა კაკალიც არაო“ სწორედ ისეა აქ ხომ იცით დასამალი არაფერია, სუყველანი გაქექილი ოინბაზები ვართ! ეს ვაინა სწორეთ ვაჭარი ხალხისთვის არის. ვინც ეხლა ფულს არ იგებს, ის ვაჭრების დავთრიდან უნდა ამოიშალოს. ფული ბზესავით მოდის, ვინ იცის რამდენი ფოთრადები მაქვს! თითო-ოროლა შაურებზე აღარც კია გული, ზოგიერთი ჯიბე გაფხეკილი მშიერი რომ მოდის და მებნება გირვანქა ნახევარი ხორცი მამიჭერი და თანაც კარგ ნაჭერზე დამიდებს ხელს, სიცილადაც არ მყოფნის. მე კი ჩემებურ ხორცს ვაძლევ, ხომ იცით რასაც მივსცემ, ხა, ხა, ხა, ხა!.. კბილით რომ გასწიოს ქამის დროს ისე გაიჭიმება როგორც პროვოდნიკის რეზინა და შენი მტერი თუ გაწყდა და კედელთანაც ახლოა, თავს მიანარცხებს, თავს!.. ღმერთმა გვიცოცხლოს უპრავის ჩლენები, სწორედ რომ საჩვენო ვოგრები

აბიათ, გალავაც ნამდვილი სულია ვაქრებისა, ძალიან უყვარს ვაქარი ხალხი, ნამდვილი ჩოთქის კაცია. ვითომ ტაქსა დასდეს ყველაფერს და ხორციც სორტებათ დაყვეს. რის სორტი, რა სორტი! ყველას ერთ ფასად ვყიდი, ჯანდაკე ვირი რომ დავეკლა, იმასაც პირველ სორტად გავიყვან, ვინ არის პატრონი ვინა, უპრაფა ჩვენი მხარე იყვეს, თორემ ვინ რას დაგვაკლებს. დრო ეხლა გვაქვს, მუდამ ხომ ვაინა არ იქნება?! (ამოქნარებს).

მელქუა. (დაბალის ხმით) დროთი უნდა ვისარგებლოთ, დროთი, დავით საქულისი! განა მართლა ქალაქში საქონელი გამოილია და ერთი ორად დაძვირდა? ჯერ კიდევ ბევრი საქონელია ძველ ფასებში გამოწერილი, მაგრამ ჩვენ კიდევ ვიძახით, რომ ეხლა გამოვიწერეთ, აღარც იშოვება, ზოგს ვმალავთ ერთბაშად არ ვაჩენთ, ხომ იცი მუშტარი ბრმა-ყრუა, ყველაფერი სჯერა და ფულს ერთი სამად იძლევა. არა, ჩვენ რა გასამტყუნარი ვართ, არ განსოვთ შექარი რომ იყიდა უპრაფამ მილოვისაგან, ვითომ იაფად საწყლებსათვის, ჯერ მილოვმა მოიგო ათასები, მერე თითონ უპრაფამ, ხალხმა კინაღამ თავ-პირი დაიმტვრია, ეგონათ ეს არის მართლა იაფად არიგებენო, მახლასი.. უპრაფაც ვაქრობას სჩადის და ჩვენ დაგვიშლის?! ეს რაღაცა ტაქსა-მაქსა შემოიღეს, ყასიდათ, ხალხის თვალის ასახვევით, ვითომ საწყლებსათვის გული შეგეტკივაო, ერთი მითხარი რა იყიდება ტაქსაზე?.. ერთიც ვნახოთ სოფლებს დაიქერენ ეს აგენტები და ნახშირს ტაქსაზე აყიდვინებენ, მერე კარტოფილს! რა ოინბაზობა არის!.. თუ მართლა ღარიბებისათვის გული ეწვით, რაღა სოფლის ხალხზე იჩენენ ძალას, რატომ საფარიანცს არ უდებენ ტაქსას, გოლოვინცკზე რომ გამოაუქმავს უშველებელი „პარკის“ ტანისამოსის მაღაზია და ცხრა მანეთად გამოწერილ პალტოებს ხუთ-ექვს თუმნად ყიდიან, დაუღონ რაღა ტაქსა!.. თუ იმას ვიტყვით, რომ, უნახშიროთ ვერავინ გასძლებს ჩაუცმელადაც ვერავინ გასძლებს. განა ტანისამოსი და ფეხსაცმელი აუცილებელი არ არის ძმობას გეფიცებით რომ ეს სინამდვილეა ოთხ მანეთიან ბაშმაკებს და სამ მანეთად გამოწერილებს ჩემი კარგი ნაცნობი გოლოვინცკზე თუთხმეტ მანეთად ჰყიდის, აი ეხლა ჩვენ მანუფაქტურას მოუმატეთ. თუმცა ძველ ფასებში გვაქვს გამოწერილი და სკლადიც სავსეა, დამპალ-დარჩილულ მატერიებს გრანიცის ფასებში ვყიდი! აბა მილოვს დაუღონ ტაქსა, ისეთ-ისეთი

ბარხატები აქვს, რომ ერთი თოფი მალათ იყიდის სოფლის მენახშირეებს თავიანთი ვიწები!..

გიქო ალაფი. ყველა საწყალს ვრევა, ყველა! ტაქსა ვინ უნდა დასდოს, უპრაფაში ან ჩვენა ვართ, ან ჩვენი ფერები სხვები არიან, რომელი, საწყალი კაცია იქ ჩლენად, რომ საწყლებსათვის იზრუნოს, ყველა ქონიანია! აუარებელი კარტოფილი მაქვს მიმალული, ხორბლეულობას ხომ ანგარიში არა აქვს, თუ ეხლა არ ვიხმარეთ ქვეა მაშ როდისდა, საუკუნე გავა რომ ეს დრო აღარ იქნება. წინანდელი რუს-ოსმალოს ომი კინკლაობა იყო. თუ მაშინ გამდიდრდა ბევრი, ეხლა მილიონჩიკები უნდა დავხდეთ, მილიონჩიკები!..

აკოფა. ვინ იხოცება და ვინ სარგებლობს! ყველაფერი მრუდვა, ყველაფერი!.. ჩვენ ფულებში ვცხოვრობთ და საწყლებს კი ტყავი სძვრებათ, ქათამს რომ უთქვამს; „ძროხა დაკლეს, ზედ დამაკლესო“ ნამდვილია. ყოველგან მუშა ხალხი იქყლატება, უბედურებს პური ვერ უქამია მაძღრად. ფეხთ ვერ ჩაუცვამთ და ტანთ, თელეთის გლახები დახდნენ! ეხლა ზამთარი მოდის და რამდენი დალურჯდება მამლის ბიბილოსავით, შენ დასთვალე ჩემო გიქო!..

გიქო (სიცილით). ხა,ხა,ხა,ხა,ხა! მაშ რა ეგონათ, რომ თავი წამოყვეს, ვითომ ფრანკუზებს მიბაძეს და აქაც საცვილისტობა დაიწყეს, მაზალო ის იყო, ჩვენ რომ ყასიდათ საცვილისტობდით! მაშ რა გვექნა კაცო: პალიტიკა, არის პალიტიკა. ჩვენ რომ ისე არ მოგქცეულიყავით, არც ეხლა ვიქნებოდით, ვინმე თავზე ხელ-აღებული ბოლოკივით მოგვაძრობდა თავსა! „დრონი მეფობენ, დრონი“ ხან ისე და ხან ასე!..

აკოფა. ეხლა არა გვიქირს რა, ჩვენი კოქი აღჩუა, თუ ღმერთმა დიდხანს გვიცოცხლა ჩვენი აღექსანდრე ხაჩუა!..

პეტრუშკა.

ვახტანგი და ნაბიჭვარი

ანუ

დრამატიული გამგეობა და ქართული თეატრი.

სახლიდან გამოვიდა აივანში ვახტანგი...

უამი იყო დილისა.—

ვნახოთ, უცებ მოესმა უცნაური რამ ჰანგი
ახალშობილ ჩვილისა.

გაღიხელა კიბეზე..

ეს უთხრა და საჩქაროთ სამსახურში გაუდგა,
გაუდგა კმაყოფილი.
გზაში ილიმებოდი, თვალწინ პაწა ყრმა უდგა
ყრმა უდგა, შვილობილი.
მეგრამ რაკი მივიდა სამსახურში ვახტანგი
(ძნელია მსახურობა),
დაავიწყდა ყრმა იგი, რადგან ჩინი და რანგი
ნუ გვონია ხუმრობა.

— „ღერთო ჩემო, აკვანი
უკანონო შვილისა!
რა კარგია პაწაწა! მოდი, შენ გეთაყვანე,
მოდი, შენი კვნესამე!
მე შენ აღგზრდი, ბიჭუნავ, და რაკი აგიყვანე
შვილობილიათ ღღესა მე,
თუნდ ჩემ ცოლსაც ეყოლონ ჩემგან ღვიძლი შვი-
ლები—
მეორე და მესამე,
პირველი შენ იქნები, ბედის განაწილები...
ასე მითქვამს ესა მე!
ეხლა კი მეჩქარება, ცხრა საათი სრულდება,
სამსახურში მელიან.
აქ იყავ და ვიდრე მზე დასავალს შებრუნდება
კაშკაშა და მწველია,
მოვალ, რომ გულის ჩავიკრა...
და მოგზვიო ხელია!“

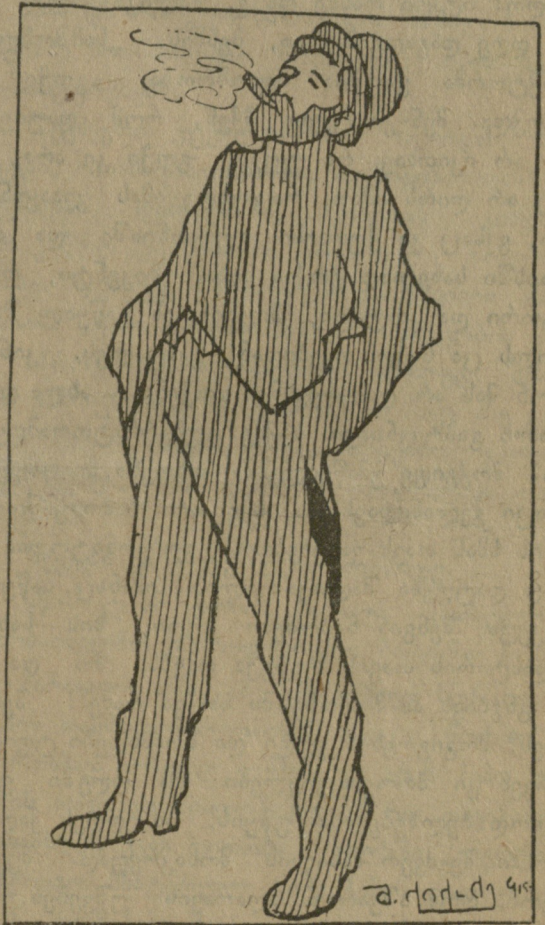
იქ კი ამასობაში, სადაც ნიაფისაგან
 აკვანი ერწოდა,
 ვილაც მგზავრი გამვლელი გრძელი „გლარჯმილი-
 საგან“

თამბაქოს ეწოდა
 ამ უცნობმა გამვლელმა, რაკი გული იჯერა
 პაპიროსის წვეთთა,
 ნამწვი განზე ისროლა (ხელში არ გაიჩერა)—
 კიბისაკენ ზევეთა.
 რა იცოდა ვახტანგმა, ვახტანგის რა ბრალია,
 ვახტანგმა რა იცოდა,
 იმ ნამწვისგან არტახებს შეჰყვებოდა ალია...
 აკვანი დაიწოდა.

შინ დაბრუნდა ვახტანგი, სამსახურში წასული,
 და კიბეზე დაუხვდა
 აკვნის ფერფლი და ბავშვი, ნახევრათ შებრაწული...
 ვახტანგს ფერი წაუხდა...
 შეებრალა ჩივილი ყრმა და სთქვა: ფფიცავ სამებას,
 ძალსა ქრისტეს ჯვარისას,
 სიკვდილი სჯობს ათას გზის ამ საშინელ წამებას
 დამწვარ ნაბიჭვარისას!

ცოცხალ-მკვდარი ყრმა იგი კუბოში ჩააწვინა,
 მყის მოუსპო წვალება.
 მეტი გულკეთილობა ღმერთმა კი შეარკვნინა
 და მეტი შებრალება.
 და წაიღო მან კუბო, გაუთხარა საფლავი,
 სიკვდილიც არ აცალა.
 არც მღვდელი, არც ტირილი, არც ქელები და
 ფლავი,
 სულ უბრალოთ დაკრძალა.

მედიღურათ დაბრუნდა კმაყოფილი ვახტანგი,
 ინდაურს დაედარა,
 უდარდელათ დასძახა მზიარული რამ ჰანგი...
 დაივიწყა პატარა!
 თაგუნა.

საიდუმლო ბარათი

ძმაო ეშმაკო!

აი, შენ საყვედურსა მწერ: „რატომ არაფერ ცნობებს იძლევი ქუთაისიდან? ნუ თუ ისე გადარჯულდნენ ქუთაისლები, რომ მათრახის ღირსი აღარმეინ არისო? იმდენი იცოცხლე, რამდენი აქ მათრახის ღირსი იყოს, მაგრამ ვანა შეგიძლია ხმა ამოიღო? იტყვი რასმე და ვ. შალიკაშვილზე უარესი დღე დაგადგება. აი, მესმის, „სამშობლოს“ რედაქტორმა გაუწია მეგობრობა, — „გოქი“ არ დაუბეჭდა. შენ-კი ცუდი ჰქენ, რომ დაუბეჭდე! ეხლა არ იკითხავ, რა უყვეს? გოქი კი არა, კამეჩიც არ ღირს იმათ, რაც დღე იმას დააყენეს... კაცო, ვისაც კი ქუთაისის გუბერნიაში და თვით ქუთაისში სახელად ერქვა მიხა, ბიკენტი, დიკო, ნესტორი და კოტატი, მიცვინდენ საწყალ შალიკაშვილს ცა სულ თმებიდან გასცალეს. კინაღამ თითონ მას არ დააყრვენიეს გოქები... ახლა დადის საწყალი ვაბტკენილი. საქმე გუბერნატორამდე მივიდა. მოქმეფე ყმაწვილებმა თხოვნა მიართვეს, — ეს კაცი გვლანძღავს და თუ არ ჩამოგვაშორეთ, ღვინის სმას თავს ვანებებთო. გუბერნატორმა სასტიკად დატუქსა შალიკაშვილი... იმანაც, საწყალმა ამოიკეცა შენგან ნაბოძები კუდი, ზის სახლში და დასტარის თავის ხუტუქა თმებს, ჰო და როგორ გნებაეს ამ პირობებში სთქვა რამე?! შენ რა გიშავს? მოგიგრებია კუდი და ბრძანდები ტფილისში; ჩვენ კი პროვინციელები რა დღეში ვართ, მხოლოდ ბელზებელმა უწყის. იმ დღეს ქალაქის საბჭოში შევძვერ მასალის მოსაკრეფად. შევძვერ იმიტომ, რომ აშკარად აღარავის უშვებენ. ხომ იცი, შინაურული დაწესებულებაა და არ უნდათ თავიანთი ნაგავი გამოაქვეყნონ... ან რა საქროა, მაგალითად, გარეშე პირმა იცოდეს, რა ხდება საბჭოში?! წინათ ასე არ იყო! პრესის წარმომადგენელს ყოველთვის თავისუფლად უშვებდნენ კრებებზე; ეხლა კი, აპრუწუწუნ ჩვენს საქმეს! ეხლა ვედარ მოგართვეს! თუმცა „სამშობლოს“ „კორესპონდენტს“ თავისუფლად უშვებენ, მაგრამ არც საკვირველია. „სამშობლო“ უვნებელი ორგანოა! სწერს იმას, რასაც ეტყვიან. ჯერ დაეკითხება უფროსებს, — როგორ მოვიქცე, რა დავწერო, და თუ ნება დართეს, ბეჭდავს იმას, რასაც ეტყვიან. ჰო

და, ამისთანა ფერ-ღმარულ წასმულ გაზეთის კორესპონდენტს ზოდი და ნუ შეუშვებ! ეს წესი შემოიღო „თავმა“ (ქალაქის თავმა) თავი! იცოცხლე, იმას თავი ჰქონდეს! გაზღილი, გასიებული, შავი გრუზა თმებით! რომ უყურო, თვალეები ზედ დაგრჩება! მუდამ გაბერილი, გაფხვერილი, სულ ჩუმით არის და თუ სთქვა რამე... გაგინხარიან! თავისი ნათქვამი თითონვე მოეწონება და კმაყოფილების ღმილი სახეზე გადაჰკრავს. პაპიროზი განუწყვეტლივ პირში აქვს „გაკეხებულ“ და აბოლეს. გაჰკრავს წარბებს და ბოლის რგოლებს მოცინარ თვალეებს გააყოლებს. უღვაშებს მუდამ მალა იწვეს და იგრეხავს. ტუჩებს აწკლავს; როცა ელაპარაკები, მუდამ ძირს, მიწაზე იყურება, თვალეებში არ შენოგხედავს... ჰოდა ყველა ეს თვისება, ხომ იცი, ქვეიანი კაცის თვისებაა... მაგალითად, წელს, როცა მისმა არჩევნებმა მოაწია, უნდა გენახა, როგორ დატრიალდა. ტფილისიდან გამოიწერა ინტენერ-გიდრავლიკები, ტენოლოგები, ელექტრიკები და სხვა... რიკები!.. დაფაცურდა! წავიდა რაჭაში, გამოძებნა წყარო, დაათვალიერა ქუჩები, საცა კი შეიძლებოდა ტრამვაის გაყვანა, ელექტრონის სადგურის ადგილი აირჩიეს, კანალიზაციის გეგმა შეადგინა... ერთი სიტყვით, ერთ თვეში ყველაფერი გააკეთა... ქუთაისში ცას ვეწიეთ. „ძლივს“ — ვიფიქრეთ დიდი ხნის ოცნება განხორციელდება; წყალი და კანალიზაცია გვექნება და ტრამვაი კი... ჯანი გავარდეს, — ფეხით ვივლი!.. ამომჩველებმა ერთხმით დაადგინეს: „არ შეიძლება „თავის“ გამოცვლა. რაკი საქმე დაიწყო, საშვალეა მივცეთ დამთავროსო“. მართლაც აირჩიეს. აირჩიეს თუ არა, „თავმა“ ეს დიდი თავი დასდო ბალიშზე და სძინავს. ეს გეგმებიც თავქვემ უდევს. ალბათ სიმძიმისაგან თავი ვერ აუწევია. ჰო და ყველა ამის შემდეგ შენ მაინც იტყვი — დიდი ჰქვა არ აქვსო?! სცდები, ძმაო! დიდი ჰქვის პატრონია!

ჰო და შევიპარე საბჭოში... დამინახეს ხმონებმა, მტაცეს ხელი და გახურებულ ფურნეში შემადგეს. მეფურნემ ნიჩბით გამომათრია. უნდოდა ასო-ასო დავტერ და პურათ გავეყიდინე... აქაური მეფურნეები ხომ ყოველ სისაძაგლეს პურათ ყიდიან, მაგრამ ძალიან რუჯის სუნი გავავრცელებ გარშემო და იმან მიშველა. მყიდველები სუნით მიხვდნენ რომ მე პური არ ვიყავ.

იქედან წავედი საურთიერთო ნდობის ბანკში. დირექტორს ირჩევდნენ. ერთი ჩემი ნაცნობი „ბან-

კების მოღვაწე“, დიდიმი იღვამდა ყუთს. კარგი მომზადებული პარტია ჰყავდა და მართლაც, ასე გამარჯვებული ატაროს ღმერთმა მის სიკაცხლეში, როგორი გამარჯვებული იმ დღეს ის გამოვიდა. როცა ხმები დათვალეს, თეთრი ხმა აღმოჩნდა ერთი და შინ-შავი. არ ვინდა საზოგადოების ასეთი სიმპატია დამისახურო?! დამინახა თუ არა, მეცა. ეს სულ შენი ოინებიაო და ფანჯარაში გადმომისროლა. შუა ბულვარში დავარდი. წამოვდექი, მაგრამ გზის გაგნება არ ვნებავს? ისე ბნელა, რომ თვალში თითს ვერ მიიტან.. ხან ერთ ხეს ვეცი, ხან მეორეს... ბოლოს ერთ ფანჯარაში სინათლე შემეჩინე. გავექანე.

შავი ქვის მრეწველთა საბჭოს დარბაზი იყო. კიბეზე რომ ავდივარ დარაჯმა კუდში ხელი მტაცა.

— სად მიეხეტები?

— მინდა ვნახო იქ რა ხდება?

— იქ პირველი კრება აქვს დრამატიული საზოგადოების ახალ გამგეობას... იქ შესვლა არ შეიძლება, საიდუმლოა!

აჰა!.. გამკრა თავში, — საიდუმლო და ისიც შავი ქვის საბჭოში!

ამოვიღე ფული და დარაჯს ხელში ჩაუდე. გამიშვა.

მივადექი ერთ კარებს, დაკეტილია.

ეხლა უფრო აღმეძრა ცნობის მოყვარეობა.

განა არ იცი, შავი ქვის საბჭო რა საიდუმლოებით არის მოცული? იქ კედლებიც ერთმანეთში რალაცას ჩურჩულებენ. იქ ყველაფერი შინაურულად, ფარულად კეთდება. შენ-ჩემობა და ნათლიმამობა პირველად საბჭოში იშვა და მერმე სხვა დაწესებულებებს მოანათვლინეს.

საბჭოში, მაგალითად ასე იციან:

როცა ჯამაგირის მომატება მოუხდებოდა საბჭოს წევრებს, დანიშნავენ სხდომას: დასხდებიან: (ეს ყველაფერი წინასწარი მოლაპარაკებით ხდება).

— ბ-ბო! ყველამ უწყით, თუ რა დიდ შრომას ეწევა ჩვენი თავმჯდომარე. ჯილდო-კი მცირეა უხვი შრომისათვის. მოუმატოთ მას ჯამაგირი!

— მოუმატოთ! მოუმატოთ! დასძახებენ ერთხმით.

წამოდგება მეორე:

— ბ-ბო! მოუმატოთ ჯამაგირი ბუხგალტერს!

— მოუმატოთ, მოუმატოთ!

— ბ-ბო! დავნიშნოთ ამ ადგილზე ივანე!

— დავნიშნოთ! დავნიშნოთ!

— მიეცეს ჯამაგირი ზუთასი თუმანი!

— მიეცეს, მიეცეს!

თავმჯდომარე წამოდგება:

— ბ-ბო! მადლობას გიძღვნით ყურადღებისათვის. მადლობის დასამტკიცებლათ თანახმა ვართ თითულმა თქვენგანმა ჯამაგირი მომატოთ რამნიც გნებავთ.

— მოგვემატოს! მოგვემატოს! შესძახებს ყველა. კრება იხურება, ჯამაგირები ემატება, — საბჭო იკვებება..

ჰო და რომელი საზოგადო საქმეც პირველად საბჭოში მოინათლება, მოდი და იმის ბედი ნუ დაგაინტერესებს.

შევძვერი ქუჭრუტანაში, ზალიდან ზალაში გავედი, ოთახიდან-ოთახში, აივნიდან აივანზე, დერეფნიდან დერეფანში, კიბიდან კიბეზე და ერთ ვიწრო დერეფანში, საცა ორი ნოლია — მივიჩიხე. შევხედე, — მეორე კარებს სხვილი ასოებით აწერია: „ქართ. დრამ. საზოგ. გამგეობის კანტორა“. (როგორც დავრწმუნდი, სწორედ შესაფერი ბინა გამოუნახავთ სამუშაოთ და თუ ასე განაგრძეს მუშაობა, იმედი მაქვს, იმდენათ გააუფართოვებენ საქმეს, რომ გვერდით ორ-ნოლიან ოთახსაც დაიქვრენ)

შევედი და კუნჭულში მივიმაღე.

სწორედ ამ დროს წერილს კითხულობდენ. „დარბაისელნო და სულდიდნო ბატონო ჩემნო.

მართალი არის, მე განვაცხადე სურვილი გამგეობის თავმჯდომარეობისა! ისიც სწორია, რომ მე ერთხმად არჩეულ ვიქმენ! ეს არის ჩემი თავბედი და ბოლო! მაგრამ რა დავინახე სიდარბაისლე, ჰკვა დიდობა, ხალხში გავლენა და დიდებული მხატვრული ნიჭი ჩემის კოლეგებისა, — ესცან, რომ ჩემი ჰკვა და ნიჭი უძლურია თქვენს ჰკვასა და ნიჭთან და ამიტომ თავმჯდომარეობაზე უარს ვაცხადებ.

თქვენი მოყვარული ილუშკა“.

— მაშ ვინ ავირჩიოთ თავმჯდომარეთ? იკითხა ერთმა.

აღბათ კიტას აირჩევენ მეთქი, ვიფიქრე, და წარმოიდგინე ჩემი გაკვირვება, როცა საშა დაასახელეს.

გავოცდი, მაგრამ როცა შევხედე — მიამა.

გავიხარო, ის კაცი იყოს! იი, ნამდვილი თავმჯდომარეო კაცი! თვალეზი დაუდგა საურთი-

მგოსანი ბალმონტი.

ერთო ბანკის საზოგადოებას! იქაც დაიდგა ყუთი თავმჯდომარეობაზე და წარმოიდგინე, გააშავეს! მაგისთანა კაცი რომ თავზე დაგაჯდეს, არც გეწყინება! შეხედავ— „კაცია“! მალალი, ახოვანი, არ-შიყი, ლამაზი, არქიელივით წვერ-ულვაში .. ფერ-ხორცი—რძე და ღვინოსავით თავს უვლის! შავი ქვის წვეწვანს იშხაპუნებს და „ბაქარის“ ცხრიანებით ყოველ ღამ ტანს იხელავს!

დაჯდა.

გვერდით მოუსხდენ:

ცაცა, სიმა, შალიკო, გრიშა, მაშა, პაშა, გოგი, ქაქუ და კაკი.

კრება გაიხსნა.

— გადამწერლის თანამდებობაზე მსურველთა თხოვნები არ არის? იკითხა პირველად თავმჯდომარემ—საშამ.

— გახლავთ! სთქვა გრიშამ. ერთი თხოვნაა გუცასი.

— უნდა გამოგვეცხადებინა, რომ თავისუფა-

ლი ადგილი გვაქვს. იქნებ მსურველნი სხვებიც აღმოჩენილიყვნენ და შეგვეძლებოდა მათში საუკეთესო ამოგვერჩია. ძლივს სთქვა შალიკომ და შერცხვენილი მაგიდის ქვეშ შეძვრა.

— რა საჭიროა ამორჩევა? გუცა კიტამ გვირჩია,—სჩანს საუკეთესოა! გაჯავრდა საშა. დაუძახეთ! წვერებმა სული განაბეს.

კარი გაიღო. შემოცუნცულდა ერთი პატარა ბიჭი, თეთრ ხალათში, განიერი ქამრით, გამხდარი... ეტყობა—შეყვარებულია და გადაქარბებულ ჯაფას წელში მოუხვრია.

— საჭირო იყო მისი ვინაობის გაცნობაც... იცნობს ვანმე? ჩაილულულა საშამ და მორცხვად ქალარა თმებზე ხელი გადაისვა.

— რაც შეეხება ცნობას,—წამოდგა გრიშა—მე ვიცნობ!.. ორი წელიწადი ჩემს გაზეთში მუშაობდა!..

თუ გახსოვს, ამ წინა წლებში გრიგოლს მუცელი წაუხდა და ერთი უღლეო გაზეთი „კოლხიდა“, თუ „იმერეთი“ კარგად არ მაგონდება,—მოაგდო. საბრალო, ახლად შობილი იმ წუთშივე ხმა ამოუღებლივ მიიცვალა... მაშინ ექიმებმა ეს უბედურება ალკოგოლს მიაწერეს, მაგრამ ხალხი კი სულ სხვას აბრალებს... გრიგოლმა მას შემდეგ ნაყოფიერობა სრულიად დაკარგა... ეხლა კიტა აქიმობს, მაგრამ მორჩენის იმედი მაინც აღარ აქვთ...

ჰო და გრიშას „რეკომენდაცია“ საკმაო სყო.

— მოგვიცაა შენთვის გადამწერლის ადგილი! სთქვა საშამ. დაჯექ, წერე!

გუცა მიცუნცულდა და მაგიდის კუთხეში დაჯდა.

წამოდგა ცაცა.

— ბ-ბო! სიმონია ჯღამაძე ასო „გ“-ზე ამბობს სახარებიდან: „განიდიდე თავი შენი, რათა განდიდებული იქნა სხვისაგანც“. განვიდიდოთ თავი ჩვენი და დაწესებულება ჩვენი... ამიტომ ნუ ვაკმარებთ გუცას მარტო გადამწერლის სახელს. ერქვას მას „საქმის მწარმოებელი“!

— ერქვას! შესძახეს ერთხმათ.

— ერქვას მას „წარმომადგენელი“!

— ერქვას!

— ერქვას მას „სცენის ინსპექტორი“!

— ერქვას!

— ერქვას მას „ცარიელი კასის ბუხვალტერი“!

— ერქვას!

- ერქვას მას „თეატრის პოლიცმეისტერი“!
- ერქვას!
- „თეატრის აღმინისტრატორი“!
- ერქვას!
- „დასის გამგე“!
- ერქვას!
- „კაპელდინერთა სტარშინა“!
- ერქვას!
- ერქვას მას „თეატრის დირექტორი“.
- ერქვას!
- შემობრალეთ, მეტი აღარ შემიძლია გაისმა გუცას ყვირილი.

რამდენ ახალ თანამდებობას ასახელებდნენ, გუცა იმდენათ იზრდებოდა, სივდებოდა...

ასე რომ დირექტორობაზე როცა მიაწია საქმემ, იგი უკვე თავის კანში აღარ ეტეოდა. რუმბივით გაბერილიყო... ცოტა კიდევ და კრილოვის ბაყაყივით მოუვიდოდა.

მეორე დღესვე გუცამ ასეთი შინაარსის სადარბაზო ბარათები დააბეჭდინა და ნაცნობებს დაუგზავნა: „ქუთაისის ქართ. დრამ. საზოგადოების გადამწევალი, საქმის მწარმოებელი, წარმომადგენელი, სცენის ინსპექტორი; თეატრის დირექტორი, კასის ბუხგალტერი, თეატრის პოლიცმეისტერი, დასის გამგე, კაპელდინერთა სტარშინა და აღმინისტრატორი—გუცა.“

დავითები შენი კული.

(დასასრული იქნება)

დიდი ჯინაიში.

ყველაფერი რიგზე არის, მოწყობილი ჩვენში, ჯაშუშობა, დაბეზღება სულ ყოველ კვირეში. „სტარშინობა“ ყველას უნდა ამ წუთი სოფელში, ჯამაგირსა ხომ ღებულობს — ქანქრებს მოწმობებში... მიეთობა მოეთობა, ჩურჩული ყურებში. ვიდაცების მლიქვნელობა ქსენონთ კომიტეტში, კომიტეტის თადლითობა კერძო პირობებში...

ვაჭრუკებმა დაგვიჯაბნეს ჩაგვიგდეს კლანჭებში, და როგორც სურთ, ისე გვთლიან, (დაგვაჯდენ კისერში), ზოგიერთების ლოთობა სამიკიტნოებში, ერთმანეთის ცემა ტყემა აქ, ბაზრის ქუჩებში, კამათლების ჩხაკაჩხუკი ყოველ საქმე დღეში... მამებს ჭამის მაღა მოსლით ტირილ ქელეხებში, სადღეგრძელოების მართვა ღარიბ ღატაკ მრევლში.

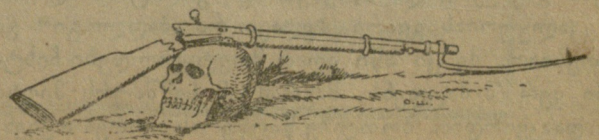
კიკოლა ბიჭი.

დეპეშები

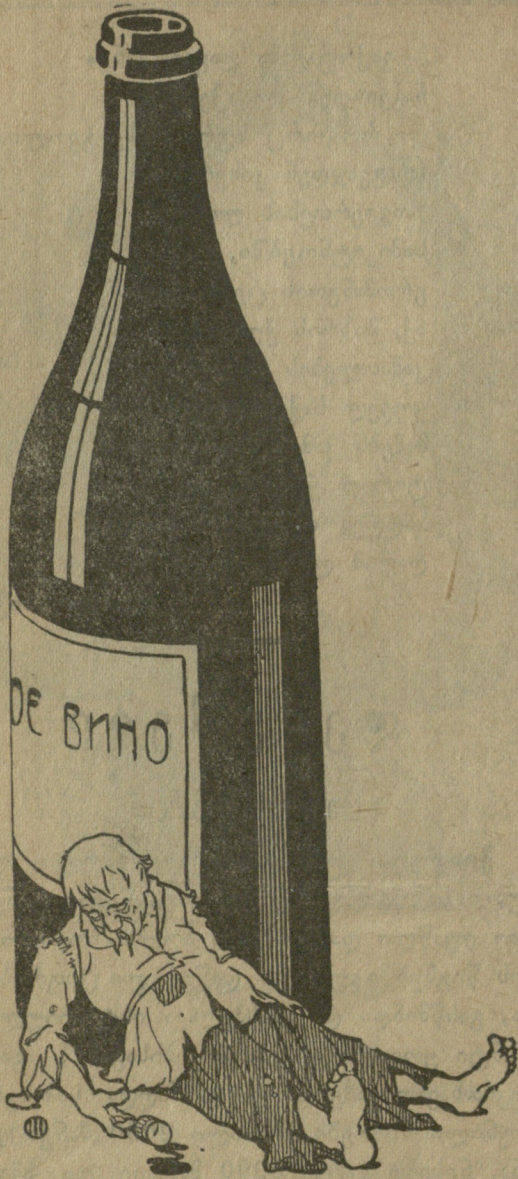
(ბუჭაძის სააგენტო)

ჭიათურა. ვინაიდან ადგილობრივი კოოპერატიული საზოგადოების გამგემ (აწ გადაყენებულმა) დიდი ღვაწლი დასდო ხსენებულ საზოგადოებას და კასის წიგნებში უშნოდ დაწერილი ციფრები ამოფხიკა, გასწმინდა და გაასპეტაკა ისტორიული დოკუმენტი ყოველივე „ბამარკებისაგან“, გამგეობის დაუკითხავათ გაჰყიდა და გაანაღდა საზოგადოების კუთვნილი ნივთები, ზარალი 2000 მანეთზე დაიყვანა, ნისიად გასცა 5000 მანეთი და ამაში გამგეობა არ შეაწუხა და ყოველივე ეს მძიმე საქმე საკუთრად იღვა თავზე, ამიტომ საზოგადოებამ დაადგინა: ბ. გამგეს ასეთი ერთგულობისათვის დაუდგას ბ. გუჯეჯიანის კოშკის თავზე მარმარილოს ძეგლი. ბატ. გამგესთან ერთად მარჯვნივ იქნება გამოქანდაკებული კოსტა კუდაძე, ხოლო მარცხნივ შავი ძაძით შემოსილი მანდილოსანი რომელიც კაკლის ოჯენა კურცხალს დააფრქვევს მის შვილობილს ბ. გამგეს. ძეგლის გაკეთება მიანდვეს ცნობილ მოქანდაკეს ბატონ ხავთასს.

დარაჯი.

გაუფრთხილდით თავიან ჯანსრთელუგას — მიიტვით

საქართველოს

მოთხოვნით
უგებანს

და
და
და

ხილელ-მადნეულის
სამკურნალო

ახმახ შენ ჩემო თავო, ახმახ! ე 'რა ოინი მი-
ყვეს, როგორ დამელუბა სამი შაური?! ამბობენ ვა-
ქრები ყალთაბანდებია, ოინბაზებიაო! ღმერთმანი
სულ მართალია. გუშინ წინ მომწყურდა, რალაც
უქეიფოთაც ვიყავი, შევდივარ ღუქანში ყელის გა-
სასველებლათ. მე ხომ ეხლა სულ ლალიძის წყალ-
სა ვსვამ, ის არის ჩემი კახური. ვიცი რომ ლალი-
ძის ბოთლს ჩიხტა-კობიანი ქალი აკრავს და მეც
ხელით ვანიშნე აი ის ბოთლი გახსენით მეთქი.
დავასხი მღვრიეა, ცხვირთან მივიტანე ნივრის სუ-
ნი აქვს, გემოთი ენახე სახარინათი გაუტკბიათ.
ბიჭოს, ეს ლალიძე არიუნდა იყოს მეთქი. სათვა-
ლეები გავიკეთე და წავიკითხე ვილაც მოლაძისა
თუ ცალყურისას გვარი. ხედავთ რა „ზადლოგი“ გა-
უკეთებიათ. მე კი აწი აღარ მოგტყვილდები ჩიხტა-
კობი ვერ შემაცდენს, მაგრამ იმ სამშაურს მივტი-
რი. დააკვირდით ბოთლზე წარწერას თორემ თქვენც
დაგატყვილებენ.

აღსასრული აღაშენის ტანჯვისა!

სუსუნათის წამლობა.

წელიწადი გავიდა, რაც ჩემი გამოგონილი წამალი „რაპიდი“ გასასყიდად გამოვიდა, სამკურნალო ბაბქოს ნებართვით № 1295, სუსუნათის წამლობისთვის, როგორც მაგარი, ისე ხრონიკულისა. ამ ხნის განმავლობაში „რაპიდი“-ს პრეპარატით ათასობით ავადმყოფი სრულიად განიკურნა, რომელთაგანაც სამადლობელი წერილები მაქვს. წამლობის ასეთი ნაყოფი უფლებას მძღლევს, პრეპარატი „რაპიდი“-ი, როგორც ყველაზე არსებითი და სწრაფად მოქმედი საშუალება ამ სნეულებისა, ვურჩიო ყველას.

უკანასკნელ წლის დაკვირვებამ კვლავ დაამტკიცა, რომ „რაპიდი“-ის პრეპარატით წამლობის შემდეგ სუსუნათი რომ არ მორჩენილიყოს ამისთანა შემთხვევა არ არის, ამისათვის გადაჭრით ვაცხადებ, რომ რაც უნდა ხანგრძლივი იყოს ავადმყოფობა ჩემი გამოგონილ საშუალებით სამ კვირაში წამლობა საკმარისია სუსუნათის მოსარჩენათ, და „რაპიდი“-ის შემწეობით სრულიად მორჩენილად უნდა ჩაითვალოს.

მართალია, უკანასკნელ წლებში სუსუნათის (გონორეი) წინააღმდეგ ბევრი საშუალება გამოჩნდა, რომელნიც ჩქარა და არსებით განკურნებას ჰპირდებოდნენ და ავადმყოფთ, შესაძლოა, გულიც გაუტყდა ამ წამლობის უნაყოფობით და სამართლიანად შეუძლიანთ ექვის თვალით შეჰხედონ ჩემს წამალსაც.—ამ შემთხვევაში მამთს ყურადღებას იმ გარემოებაზე მივაქცევ, რომ ჩემი რწმენა „რაპიდი“-ის უებრობაში და ჩემი დაპირება ლიტონი სიტყვა რომ არ არის, ამის დასამტკიცებლათ ყველას, ვინც ჩემგან პრეპარატ „რაპიდი“-ის ორს ორმაგ ფლაკონს (წამლობის მთელი კურსი) დაიბარებს, წამალთან ერთად ეგზავნება ჩემგან ხელწერილი, რომ უკეთუ არ მოარჩინოს, ფულს უკანვე დაუბრუნებ.

ნიმუში ჩემის ხელწერილისა: „მე, ამისა ქვემოთ ხელისა მომწერელი, ამ ხელწერილს ვაძლევ ბატონს (ამას და ამას) იმაში, რომ მიგყიდე რა მას ჩემი „პირად“-ის ორი ფლაკონი, სუსუნათის წინააღმდეგ, თავდები ვარ, რომ ოცი დღის წამლობის შემდეგ ეს სნეულება სრულიად გაჰქრება. თუ აღნიშნულ ვადაზე რომელიმე ლაბორატორიაში შარდის გამოკვლევის შემდეგ აღმოჩნდება განუკურნებელი, მაშინ ვალდებული ვარ რვა მანეთი დაუბრუნო“ (ხელ. მოწერ.).

ზემოდ მოყვანილ ცნობას, რომ ბევრს განკურნებულ ავადმყოფებისაგან სამადლობელი წერილები, გადავწყვიტე ჩემს განცხადებებში მოვათავსო ხოლმე ახალი მადლობის წერილები. ამ წერილების დედანი (აუარებელი) ჩემთან ინახება და ყოველს მსურველს შეუძლიან მათი ნახვა. წერილების სინამდვილეში თავდები ვარ, თუ რომელიმე მათგანი დედანს არ ეთანხმება, ვალდებული ვარ, გადავიხადო 1000 მანეთი რომელიმე საზოგადოების სასარგელოდ.

17. მ. ხ., ბ-ნო დელამურე! დიდად გმადლობთ თქვენი წამლის „რაპიდი“-ისათვის, რომელმაც ერთბაშით იქონია კარგი გავლენა. ძნელია განცხადების დაჯერება, მაგრამ თქვენი განცხადება კომერციული მოსაზრებით არა ყოფილა, არამედ ავადმყოფს განკურნებას ურჩევს, ამაში თვითონ დავრწმუნდი, განმეორებით გიხდით მადლობას.

ნოვგოდოლი 14 მარტი, 1914 წ. 3. 5. 3. 5.

წამლობის სრულ კურსის, ორმაგ წყვილ ფლაკონის და კოლოფ პილულის ფასი ცხრა მანეთი. გაგზავნით და ფასდადებით ათი მანეთი. ფასდადებით გაიგზავნება მხოლოდ მაშინ, თუ ბედ წარმოადგენენ 3 მანეთს.

Съ требованіями и заказами обращаться исключительно кавказское отдѣленіе Московской Лабораторіи М. Деламури. Тифлисъ Эриванская площ. Пушзинская 3 отд. э/м. верхній этажъ.

ქალაქ თფილისში

გამოდის უოკელ-კვირეული იუმორისტული გამოცემა

ეშმაკის მათრასი

ჟურნალის სამხატვრო და სალიტერატურო მხარეს განაგებენ **ეშმაკი და თაგუნა**,
ხოლო გამოცემის საქმეს ა. გ. ბუკია.

ჟურნალის ფასი 12 თვით 5 მ. ♦ 6 თვით 3 მ. ♦ 3 თვით 1 მ. 50 კ. ♦ 1 თვით 50 კ.
„ეშმაკის მათრასში“ დაიბეჭდება მხოლოდ იუმორისტული შინაარსის წერილები, ლექსები, მოთხრობები, ზღაპრები,
არაკები, შარადები, გამოანები, ნაკვესები და სხვა.

◆ ჟურნალში დაიბეჭდება საერთაშორისო ომის ილიუსტრაციები.

რედაქცია სთხოვს ყველა თანამშრომლებს, მასალები გამოგზავნონ

ამ ადრესით:

<p>Тифлисъ *)</p> <p>С. Р. Таварткиладзе. Олгинская 6, Почтов. ящ. № 96.</p> <p>(ეშმაკის მათრასისათვის)</p>
--

*) ეს ადგილი კონფერტზე შარკისათვის არის დანიშნული და გულმავიწყებს მოვავონებთ, რომ

◆ უმარკო წერილებს რედაქცია არ დაიხსნის ◆